

14. Андреева Г. М. Социальная психология. М. : Аспект Пресс, 2001. 376 с.
15. Безидько А. В. Системная целостность: Человек – книга как составляющая социально–психологической идентификации индивида в условиях книжной цивилизации. *Мир психологии*. 2004. № 2. С. 87–93.
16. Голованова Т. П. Гендерная компетентность в контексте профессиональной педагогической культуры будущих социальных педагогов. URL: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp3/profteh/golovanova.pdf (дата звернення 07.04.2019).
17. Бондарчук О. І., Нежинська О. О. Гендерна рівність в освітній організації як чинник психологічного здоров'я суб'єктів навчально-виховного процесу. *Попередження передчасного старіння жінки як інноваційна система здоров'язбереження в умовах інформаційного суспільства*: зб. тез доп. І Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2013. С. 8.
18. Климпуш-Цинцадзе І. Впроваджуючи Стратегію ґендерної рівності в освіті, ми творимо майбутнє без сексизму і домашнього насилля. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/vprovadzhuuchi-strategiyu-gendernoyi-rivnosti-v-osviti-mi-tvorimo-majbutnye-bez-seksizmu-i-domashnogo-nasillya-ivanna-klimpush-cincadze> (дата звернення 13.04.2019).

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО КРЕДИТУ В КИТАЇ

Малюга Микола Миколайович

ORCID ID: 0000-0003-2054-7444

Науковий керівник: д-р. пед. наук, професор Калініна Л.М.
Інститут педагогіки НАПН України
Україна

Упродовж всієї історії людство перебувало в пошуку оптимальної форми побудови гармонійного суспільства, в основі якого превалює соціальна справедливість, милосердя, довіра, правда, мудрість, повага до традицій, шанобливе ставлення до батьків, чесність, взаємоповага, мир, щастя, а люди є вільними та рівноправними. Цим питанням переймалися фактично всі видатні особи нашої планети: стародавні філософи, письменники, політичні, суспільні та церковні діячі тощо. Але, як би не було сумно, людство протягом тисячоліть наполегливо виявляє більше жорстокості, ніж толерантності та гуманізму.

Нині, у XXI столітті, кожного дня відбувається стрімкий розвиток сфери новітніх технологій (виробничих, комп'ютерних, інформаційних), науки та техніки. Визначною особливістю сучасного етапу розвитку цифрового суспільства є інтенсивне впровадження цифрових технологій в усі сфери людської життєдіяльності. Цифрові інформаційні технології є потужною продуктивною силою, що з одного боку, сприяють суттєвій інтенсифікації

життєдіяльності людини та забезпечують їй глобальну адаптивність і свободу вибору, з іншого боку – чинять вплив на розум, інтелект. За таких умов індивідуальність людини стає все більш відчутною, а свобода вибору здебільшого ілюзорною. Цифровий світ XXI століття – це феномен і поняття, що інтегрує в собі «цифрове середовище, цифрове суспільство, цифрову економіку та цифрову державу» [4] та «здобутки різних галузей наук» [2, с. 9]. Тож можливо саме в XXI столітті завдяки тотальній комп'ютеризації та стрімкому поширенню цифрового «всебачаючого ока» споконвічне питання побудови гармонійного, чесного, справедливого суспільства нарешті вирішиться? Напевно саме такого висновку дійшли члени правлячої Компартії Китаю та винайшли оптимальну форму побудови гармонійного, чесного суспільства, що поєднує ідеї Конфуціанства та можливості сучасних ІКТ шляхом упровадження в країні з 2010 року пілотного режиму системи соціального кредиту. *Система соціального кредиту* (англ. Social Credit System або SCS; також трапляється назва «система соціального рейтингу») – це система оцінювання окремих громадян або організацій за різними параметрами, значення яких одержують за допомогою інструментів масового спостереження та використання технології аналізу великих даних [3]. Саме давньокитайський філософ, просвітник, політичний діяч Конфуцій вчив китайців бути чесними на власному прикладі. Ідеалом конфуціанства є створення гармонійного суспільства, в якому будь-яка особа має свою функцію. Гармонійне суспільство є побудованим на ідеї відданості – лояльності у відносинах між керівником і підлеглим, спрямованої на збереження всебічної гармонії й саме цього гармонійного суспільства. Так у його життєписах є така притча: коли він був чиновником, якась людина запропонувала йому хабар та запевнила, що про це ніхто не дізнається. Але Конфуцій відповів: «Я знаю, ти знаєш, Небо знає. Хто не знає?» [5]. До речі, Конфуціанство досягло статусу державної ідеології Китаю, що зберіглося до початку XX століття, лише тимчасово поступаючись буддизму та даосизму. У 1921 році, після заснування політичної партії Китайської Національної Республіки, її подальшої перемоги та закріпленні як провідної правлячої партії в країні, ідеї Конфуція щодо побудови гармонійного суспільства нікуди не зникли, а ще більш міцно закріпилися в головах комуністичного керівництва. Ще за часів Мао Цзедуні в країні було налагоджено систему громадських записів «дань-ань» або систему особових справ громадян Китаю. Так на кожного громадянина існувало паперове досьє, до якого було занесено: фото, фізичні дані (зріст, вага й інші характеристики), послужний список, характеристики від керівників, колег і друзів, звіти про успішність та правопорушення, членство в клубах і громадських організаціях тощо. За часів Маосізма ці персоналізовані досьє використовували для ухвалення фактично всіх рішень у житті громадян: призначення на робочі місця, дозволів на шлюб, пологи тощо. Всі ці дані ще й досі зберігаються в державних обласних та центральних архівах. Але така кількість паперової інформації є громіздким і важкодоступним інструментом контролю. Крім того, паперова папка в XXI столітті не відповідає сучасним вимогам інформаційної безпеки, бо вміст досьє не захищено від неправдивого наповнення та чиновницького свавілля.

Тому під час впровадження новітньої державної соціальної політики Компартия Китаю не стала покладатися на суб'єктивні дані й усі можливі неточності в одержанні, зберіганні та застосуванні повноти інформації щодо життєдіяльності кожного громадянина Китаю, а ухвалила рішення щодо їх усунення за допомогою сучасних ІКТ. Саме ІКТ стають базисом як основний інструмент реалізації системи соціального кредиту, поки як проект у пілотному режимі [1].

Повне впровадження цієї інноваційної системи в життєдіяльність громадян Китаю припадає на 2021 рік. Тож поки залишається лише спостерігати, як зарекомендує себе система соціального кредиту: чи стане вона новою формою побудови гармонійного, чесного, цифрового суспільства, чи стане «інструментом тотального контролю» XXI століття.

Список використаних джерел:

1. Гордеев. А. Цифровая диктатура: как в Китае вводят систему социального рейтинга. 2016. URL: <https://www.rbc.ru/business/11/12/2016/584953bb9a79477c8>
2. Калініна Л.М. Система інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом: дис...д-ра пед. наук: 13.00.06. К: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України. С.9.
3. Система соціального кредиту. *Wikipedia*. 2019. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1>.
4. Хачатар'ян К. Життя в епоху «цифри»: якою вже є і якою зовсім скоро може бути наша реальність? 2018. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/zhyttya-v-epohu-cyfru>.
5. 60 безсмертних цитат Конфуція. *Tokar.ua*. 2019. URL: <https://tokar.ua/read/7984>

МОТИВАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

канд. психол. наук, старший науковий співробітник Чекстере Оксана Юрїївна
Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України
Україна

Зміни, що відбуваються в сучасному світі, несуть з собою нові можливості. Щоб максимально використовувати ці можливості необхідно постійне самовдосконалення, формування себе як особистості, розвиток своїх здібностей, придбання нових знань і умінь. Саме такі якості мають бути притаманні сучасному педагогу. Мотиви педагогічної діяльності мають певну динаміку, пов'язану з професійним становленням: прагнення до визнання, самоствердження - акцентування на змісті виховання, навчання - підвищений інтерес до способів педагогічної роботи - переважання інтересу до розуміння і розвитку дитини, володіння на високому рівні технологією педагогічного спілкування. Створення оптимального педагогічного спілкування - такого спілкування педагога з дітьми, яке забезпечує ефективні умови для розвитку